

© Deze tekst is auteursrechterlijk beschermd

Boek : *Kinderen met dyscalculie*
Auteur : Annemie Desoete & Tom Braams 2008, Boom Amsterdam
Bespreker : Els Van Doorslaer, Coördinator Die-'s-lekti-kus vzw - www.letop.be
Datum : november 2009

Kinderen met dyscalculie

1. In een notendop...

De 'rode draad' doorheen het boek is de overtuiging dat dyscalculie geen onoverkomelijke handicap hoeft te zijn.

Met begrip, goede begeleiding en de nodige hulpmiddelen kunnen kinderen met rekenstoornissen zelfredzaam worden op het gebied van rekenen.

Het boek geeft leerkrachten, ouders en begeleiders meer inzicht in rekenstoornissen. Tegelijkertijd biedt het didactische tips en suggesties voor de begeleiding aan. Trefwoorden daarbij zijn een eenduidige aanpak, weer vertrouwen geven en het kind zelfredzaam maken op rekengebied.

- *mix van achtergrond en praktijkgerichte tips*
- *voor kleuter, basis en secundair*
- *trefwoorden: eenduidige aanpak, vertrouwen geven, zelfredzaam maken op rekengebied.*
- *zowel voor school als begeleiders en ouders*

2. Zeker lezen?

Dit boek hoort volgens ons thuis in elke school en in elk CLB.

Het is helder geschreven en biedt een goede mix van wetenschappelijke achtergrond en beproefde tips voor praktijk. Dit heeft zeker te maken met de deskundigheid en de ervaring van de twee auteurs. Prof. Annemie Desoete is expert op het gebied van dyscalculie in Vlaanderen. Tom Braams werkt in zijn Nederlandse praktijk dagelijks met kinderen en jongeren met leerstoornissen.

Het boek helpt scholen die werk willen maken van een degelijke aanpak van rekenstoornissen een heel eind op weg. De leerkracht die een leerling met een rekenstoornis wil ondersteunen in de klas zal er veel nuttige tips uithalen. Omwille van de instructieaanpak voor risicokleuters die beschreven wordt is het ook interessant voor leerkrachten kleuteronderwijs.

Voor de zorg- en leerlingbegeleider die een groepje of een individuele leerling begeleidt bevat het tal van tips. Dat geldt ook voor ouders en buitenschoolse begeleiders. Ouders krijgen bovendien in een apart hoofdstuk duidelijke antwoorden op vaak gestelde vragen en specifieke tips. CLB-medewerkers zullen vast met veel interesse het hoofdstuk over diagnostiek lezen. Bovendien krijgt de lezer zeker ook een beter 'begrip van' en meer 'begrip voor' kinderen en jongeren met rekenstoornissen.

- 👍 *bevattelijke achtergrondinformatie*
- 👍 *didactische tips en suggesties voor de (onderwijs)praktijk*
- 👍 *helder geschreven, duidelijk en overzichtelijk*
- 👍 *extra info op maat van ouders*

3. Te onthouden

We zetten enkele belangrijke bevindingen uit het boek op een rijtje.

- Bij dyscalculie gaat het om ernstige problemen met rekenen die niet worden veroorzaakt door een verminderde intelligentie of een andere leer- of gedragsstoornis.
- **Er zijn verschillende soorten dyscalculie.** De problemen vereisen een specifieke aanpak, die is afgestemd op één van de vier typen dyscalculie:
 - ✓ **semantische geheugendyscalculie**
het snel en correct oproepen van rekenfeiten uit het geheugen lukt niet
 - ✓ **getallenkennisdyscalculie**
het inzicht in de getalstructuur ontbreekt
 - ✓ **visuospatiële dyscalculie**
ruimtelijk inzicht en kennis van ruimtelijke begrippen schieten tekort
 - ✓ **procedurele dyscalculie**
in de uitvoering van complexe rekenprocedures worden fouten gemaakt

- Dyscalculie is vaak erfelijk en komt voor bij 3 tot 7% van de kinderen.
- Kinderen met dyscalculie hebben boven op hun rekenstoornis ook vaak nog een andere problematiek. Veel kinderen met dyscalculie hebben ook dyslexie. ADHD komt bij een kwart van de kinderen met dyscalculie voor.
- Kinderen die onvoldoende geholpen worden met hun rekenstoornis kunnen daar ernstige gevolgen van ondervinden. Het verhindert vaak hun doorstroming naar voortgezet onderwijs en zorgt ook voor ernstige problemen in het dagelijkse leven (betalen, rekeningen, budget beheren). Net als bij andere leerstoornissen kunnen onvoldoende behandelde problemen leiden tot een verminderd zelfvertrouwen en zelfs tot depressie.
- Kinderen met dyscalculie kunnen met goede hulp vlotter leren omgaan met getallen. De huidige (realistische) rekenmethodes zijn vaak minder geschikt voor hen. Zij hebben nood aan een eenduidige aanpak. Daarbij hebben ze ook vaak hulpmiddelen nodig.

- 👍 *er zijn verschillende soorten dyscalculie*
- 👍 *dyscalculie is vaak erfelijk en komt voor bij 3 tot 7% van de bevolking*
- 👍 *veel kinderen met dyscalculie hebben boven op hun rekenstoornis nog een andere stoornis (comorbide stoornis)*
- 👍 *de huidige realistische methodes zijn vaak minder geschikt, leerlingen met een rekenstoornis hebben nood aan een éénduidige aanpak*

4. Tips die we onthielden...

Het boek biedt tips op het vlak van de didactische benadering en de instructieaanpak. Daarnaast besteden de auteurs uitgebreid aandacht aan een specifieke instructieaanpak voor verschillende leerstofonderdelen in de basisschool (kleuter en lager). Voor het secundair onderwijs worden STICORDI-maatregelen voorgesteld. Ouders vinden tal van tips voor de begeleiding en aanpak thuis. Sleutelwoorden daarbij zijn: emoties, kennis, communicatie en handelen.

Een uitgebreid overzicht van degelijke rekenmaterialen en rekensoftware helpt de leerkracht of ouder die op zoek is naar materiaal op weg.

Een greep uit de tips die ons bijbleven:

- *Preteaching: Voor het zelfbeeld van kinderen is het van belang om de leerstof die aan bod zal komen 'voor' te zijn in de behandeling. Op die manier profiteren ze ook meer van de klassikale instructie.*
- *Gebruik verschillende hulpmiddelen bij het aanleren:*
 - ✓ *visuele (bijvoorbeeld plaatjes die de kinderen helpen bij het inprenten van het getalsymbool)*
 - ✓ *motorische (bijvoorbeeld voelcijfer)*
 - ✓ *talige (bijvoorbeeld rijmpjes als '1 danst op één been)*
- *Voorkomen van omdraaien van de getallen tussen 20 en 100: Voorbeeld '84'. Welk 'tig' getal hoor je? Kind schrijft '80'. En 4 in de 0 van 80.*
8 (4)
- *Splitsen kan je op een leuke manier met de speelkaarten. Bijvoorbeeld 'de splitsing van 8. Haal alle kaarten hoger dan 8 uit het spel. Leg de kaarten omgedraaid op de tafel. Het kind draait telkens een kaart om en benoemt de splitsing. Als het bijvoorbeeld de kaart 5 omdraait zegt het '3'.*
- *Werk met getalkaarten¹ voor kinderen die problemen hebben met het 'positiesysteem'.*
- *Tafels blijven ook voor oudere leerlingen met dyscalculie moeilijk. Geregeld even herhalen blijft de boodschap. Oefenen gericht op het inprenten gaat best in korte rekensessies van 10 min, enkele keren per week. Dat kan bijvoorbeeld efficiënt met een tafeldictee (leerlingen krijgen de opgaven en noteren alleen de antwoorden). Het kan ook met een tafelkaart of met het gratis programma 'Overhoor'.²*
- *Om de begrippen 'links en rechts' bij te brengen kan je eventueel een lintje aan linkerhand doen en een rekkertje aan de rechter.*

¹ Anny Cooreman beschrijft 'het werken met de getalkaarten' in haar artikel '[Werken met de getalkaarten bij struikelblokken in het rekenen](#)', dat ze publiceerde op [www.letop.be](#).

² Fiches 'oefenen van de tafels met de tafelkaart' en 'oefenen van de tafels met Overhoor' in de map 'De computer mijn surfplank bij het leren'.

Een greep uit mogelijke individueel toepasbare (STICORDI)maatregelen die in het boek worden voorgesteld:

- Er worden geen getallen gedikteerd (de leerling krijgt ze ook altijd geschreven).
- Er is extra instructie bij nieuwe leerstof. De opdracht en de redenering van de basisleerstof worden herhaald terwijl de andere leerlingen werken aan herhalen of verrijking.
- De leerling krijgt 'onthoudbladen' met de te kennen leerstof kort samengevat.
- De leerling mag tussenoplossingen uitrekenen bij het hoofdrekenen, krijgt steeds een kladblad en/of mag een rekenmachine gebruiken.
- Bij toetsen worden geen complexe getallen gebruikt om inzicht na te gaan (bijvoorbeeld bij vergelijkingen met 2 onbekenden).

5. Meer info over het boek en de auteurs

[Kinderen met dyscalculie](#)

Annemie Desoete&Tom Braams - 2008, Boom Amsterdam

ISBN: 9789085063681

Prof. Annemie Desoete, orthopedagoog, is docent aan de universiteit Gent . Zij publiceert veel over rekenen en dyscalculie.

Tom Braams (Nederland) is zelfstandig gevestigd psycholoog. Hij is gespecialiseerd in dyslexie en dyscalculie en schreef meerdere boeken over dyslexie.

6. Meer over dyscalculie op www.letop.be

- [Fiche dyscalculie](#) uit de rode map 'Leerzorg'
- [Kinderen met dyscalculie rekenen op jou](#) - Vormingspakket over dyscalculie voor het eerste tot vierde leerjaar - Lien Ghysens (met begeleiding van Annemie Desoete)
- [Een charter en STICORDI-maatregelen voor de lagere school](#) - Joke Verschaeren en Annemie Desoete
- [Rekenproblemen en rekenstoornissen in het secundair onderwijs](#) - Anny Cooreman